

Øving 1

Veiledning: Torsdag 24. august

Innleveringsfrist: Mandag 28. august

Oppgave 1

En kloss med masse m er festet til en horisontalt liggende (masseløs) fjær med kraftkonstant k . Fjæren er festet til en fast vegg i sin venstre ende. Klossen kan gli friksjonsfritt på et horisontalt underlag. Bevegelsen blir startet (ved $t = 0$) med å flytte klossen fra likevektsposisjonen $x = 0$ mot høyre til forskyvningen x_0 og gi den en hastighet v_0 mot høyre. Klossen utfører så en harmonisk svingning gitt ved $x(t) = A \cos(\omega t + \phi)$ der $\omega = 2\pi/T$ er vinkelfrekvensen, T er svingningens periode, og ϕ er en fasekonstant.

a) Bestem vinkelfrekvensen ω , amplituden A , samt fasekonstanten ϕ .

b) Finn systemets totale energi E .

c) Vi kunne alternativt ha skrevet løsningen på formen $x(t) = B \cos \omega t + C \sin \omega t$. Hva blir da de to koeffisientene B og C ?

d) Bestem tallverdier for svingebevegelsens maksimale utsving og maksimale hastighet dersom $m = 250$ g, $k = 100$ N/m, $x_0 = 1.0$ cm og $v_0 = 20$ cm/s.

Oppgave 2

En pendel består av ei kule med masse m opphengt, i tyngdefeltet, i ei snor med lengde l . Snora er så lett at vi kan se bort fra dens masse. Snora er knyttet fast i et fast punkt i taket. Når vi trekker kula litt ut til siden og slipper den, vil den svinge fram og tilbake omkring likevektsstillingen, som selvsagt er når snora er vertikal. Tyngdens akselerasjon er g , og vi ser bort fra luftmotstand og eventuell friksjon i opphengningspunktet i taket.

a) Kulas posisjon kan i sin svingebevegelse angis ved vinkelen θ mellom snora og vertikalretningen, slik at $\theta = 0$ tilsvarer likevekt. Bruk Newtons andre lov til å vise at bevegelsen er bestemt ved ligningen

$$\frac{d^2\theta}{dt^2} + \frac{g}{l} \sin \theta = 0$$

b) Vi antar at kula svinger med liten amplitude, slik at vinkelen θ hele tiden er svært liten. Hva blir da svingebevegelsens periode T ?

Oppgitt: $\sin \theta \simeq \theta$ når $\theta \ll 1$.

Fasitsvar:

Oppgave 1:

d) $\sqrt{2}$ cm $\simeq$ 1.4 cm, $\sqrt{2}v_0 \simeq$ 28 cm/s.